

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoCsp/16/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123210179
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8123210179.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Romana Lajoša v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., 2/ D. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., obaja právne zastúpení JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov č. 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: 365. bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábřeží č. 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpeného SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9Csp/128/2023-156 zo dňa 26.02.2024 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 9Csp/128/2023-187 zo dňa 27.03.2024, jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením v napadnutom výroku II. s výnimkou určenia, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX z 26.08.2011 uvedená v Sadzobníku poplatkov - účinného od 16.05.2011, v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, pod bodmi 1. až 3. je neprijateľná, a teda neplatná.

II. Mení rozsudok v spojení s opravným uznesením v napadnutom výroku I. tak, že určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX, z 26.08.2011, v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.6), v znení: „Právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia OP, VOP a príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Z.z. Obchodného zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoSÚ).“ je neprijateľná a z tohto dôvodu neplatná.

III. Zrušuje rozsudok v spojení s opravným uznesením v napadnutom výroku II. v časti, ktorým bola zmluvná podmienka v Zmluve o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX z 26.08.2011 uvedená v Sadzobníku poplatkov - účinného od 16.05.2011, v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, pod bodmi 1. až 3. určená za neprijateľnú, a teda neplatnú, ako aj v súvisiacom výroku III. o trovách konania a v tejto časti vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v znení opravného uznesenia rozhodol tak, že cit.:

„I. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX, z 26.08.2011, v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.6), v znení: „Právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia OP, VOP a príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoSÚ).“, je neplatná.

II. Určuje, že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX, z 26.8.2011, uvedené

- v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.6), v znení: „Dlžník ako aj každý Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti svojim podpisom potvrdzuje, že bol oboznámený a súhlasí s OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov a informáciami o poistení podľa zákona č. 186/2009 Z.z.“

- v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.8], v znení: „Dlžník, ako aj každý Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti vyhlasuje, že nemá osobitný vzťah k Banke*** v zmysle Zákona o bankách a si je vedomý, že nepravdivosť tohto vyhlásenia spôsobuje neplatnosť tejto ZoÚ a okamžitú splatnosť poskytnutého úveru ku dňu, kedy sa Banka dozvie o nepravdivosti tohto vyhlásenia.“

- v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.9], v znení: „Podpisom tejto ZoÚ Dlžník, Spoludlžník, Vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne, uzatvárajú s Bankou Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. [Občiansky zákonník], ktorá je zabezpečením Pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s bodom 7.5. OP.“

- v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.11], v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok. Zmluvné strany zároveň vyhlasujú, že sa oboznámili s obsahom rozhodcovskej doložky a s dôsledkami jej uzatvorenia.“

- v obchodných podmienkach pre úver - pôžička na bývanie, účinných od 1.8.2011, v Článku 7 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.1., v znení: „[ii] započítaním pohľadávky z ktoréhokoľvek Účtu Dlžníka vedeného Bankou voči Pohľadávke Banky vzniknutej na základe ZoÚ. Za postačujúci prejav započítania sa pritom považuje následné doručenie výpisu, z ktorého bude zrejmý deň a rozsah započítania.“

- v obchodných podmienkach pre úver - pôžička na bývanie, účinných od 1.8.2011, v článku 7 - Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.3., v znení: „Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru. V prípade viacerých Pohľadávok banky voči Dlžníkovi sa platby Dlžníka započítavajú najskôr na Pohľadávku banky skôr splatnú podľa uvedeného poradia. Ak je Dlžník Majiteľom účtu, príp. spoludisponentom Účtu vedeného Bankou, podpisom Návrhu udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto Účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo ZoÚ. Banka je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatené pohľadávky voči Dlžníkovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam Dlžníka voči Banke. Banka je z tohto dôvodu zároveň oprávnená nevykonať akýkoľvek príkaz Dlžníka vo vzťahu k týmto prostriedkom, či inak neumožniť Dlžníkovi nakladať s prostriedkami na ktoromkoľvek Účte Dlžníka na čo ju Dlžník týmto splnomocňuje.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

- v obchodných podmienkach pre úver - pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v Článku 8 - Jednotlivé záväzky a vyhlásenia, v bode 8.1.,

v znení: „Dlžník sa týmto zaväzuje, že: [iii] bez zbytočného odkladu oznámi Banke akékoľvek zmeny, ktoré boli rozhodné pre poskytnutie úveru vrátane informácií, ktoré môžu mať negatívny vplyv na schopnosti Dlžníka a/alebo Spoludlžníka splácať Pohľadávku banky.“

- v obchodných podmienkach pre úver - pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v článku 9 - Predčasné splatenie úveru a ukončenie ZOÚ, bod 9.2., v znení: „Ak Dlžník neuhradil riadne a včas čo i len časť dohodnutej splátky Pohľadávky banky a/alebo porušil ktorékoľvek z ustanovení ZoÚ, OP alebo VOP a/alebo jeho vyhlásenia uvedené v článku 8 OP sa ukázali ako nepravdivé alebo neúplné, Banka je za každé takéto porušenie oprávnená: [i] požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva, čím sa celý úver vrátane príslušenstva stane predčasne splatným; v takom prípade je Banka oprávnená úročiť nesplatenú Pohľadávku banky, a to až do jej úplného splatenia zmluvnou Úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania, ktorého výška je stanovená v Oznámení.“

- v obchodných podmienkach pre úver - pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v Článku 9 - Predčasné splatenie úveru a ukončenie ZoÚ, bod 9.4., v znení: „Všetky výdavky Banky spojené s vymáhaním pohľadávky znáša Dlžník, pričom Dlžník zároveň súhlasí, že Banka je oprávnená postúpiť tretej osobe svoje pohľadávky a preniesť na ňu svoje záväzky zo ZoÚ.“

- v Sadzobníku poplatkov - účinného od 16.05.2011, a to v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, v znení:

„1. Poskytnutie úveru na účet v Poštovej banke a.s. 2% zo sumy úveru

2. Poskytnutie úveru na účet v inej banke ako Poštová banka a.s. 4% zo sumy úveru

3. Správa a vedenie úverového účtu 1,66 € mesačne.“

- v Sadzobníku poplatkov - účinného od 16.05.2011, a to v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, v znení:

„Zasielanie upomienok:

6. 1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 €

7. 2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €.“

sú neprijateľné a teda neplatné.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť každému zo žalobcov náhradu trov konania v rozsahu 100% a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.“

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil predovšetkým § 52 ods. 2 a § 53 ods. 1 až 5 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“).

3. Vecne uzavrel, že medzi stranami nebolo sporné, že medzi žalobcami ako spotrebiteľmi a žalovaným ako dodávateľom bola 26.08.2011 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, súčasťou ktorej boli aj žalobcami napádané zmluvné podmienky. K charakteru žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky citoval z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019 a k otázke časovej ohraničenosti žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „SD EÚ“), č. spojené veci C- 776/19 až C-782/19, ďalej č. C- 698/18 a č. C- 321/22. Na ich podklade konštatoval, že žalobu o neprijateľnosť zmluvnej podmienky môže spotrebiteľ podať kedykoľvek, teda aj po uplynutí 10 rokov od uzavretia zmluvy alebo po skončení záväzkového vzťahu, k čomu žalobca nepotrebuje preukazovať žiaden právny záujem na konaní a preto v prejednávanej veci neprichádza do úvahy rozpor s dobrými mravmi tvrdený žalovaným na základe uvedených skutočností.

4. Nadväzne na uvedené vyhodnotil aplikáciou § 52 ods. 2 OZ za neplatnú zmluvnú podmienku uvedenú v Zmluve o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX, z 26.08.2011 (ďalej len „zmluva o úvere“), v časti 4. bod (4.6), v znení: „Právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia OP, VOP a príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Z.z. Obchodného zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoSÚ).“ a to s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/1280/2015, nakoľko citovaná zmluvná podmienka pripúšťa výklad o vylúčení Občianskeho zákonníka v posudzovanom zmluvnom vzťahu, čo je v priamom rozpore so znením uvedeného zákonného ustanovenia. Zmluvnú podmienku uvedenú v časti 4. bode (4.6), v znení: „Dlžník ako aj každý Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti svojim podpisom potvrdzuje, že bol oboznámený a súhlasí s OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov a informáciami o poistení podľa zákona č. 186/2009 Z. z.“ vyhodnotil súd prvej inštancie za neprijateľnú pre jej nepravdivosť, nakoľko z tvrdení žalobcov, ktoré neboli v konaní popreté vyplýva len ich odovzdanie pri podpísaní zmluvy, nie ich oboznámenie sa s nimi. Ďalšiu zmluvnú podmienku, uvedenú v zmluve v časti (4) bode (4.8) v znení: „Dlžník, ako aj každý Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti vyhlasuje, že nemá osobitný vzťah k Banke*** v zmysle Zákona o bankách a si je vedomý, že nepravdivosť tohto vyhlásenia spôsobuje neplatnosť tejto ZoÚ a okamžitú splatnosť poskytnutého úveru ku dňu, kedy sa Banka dozvie o nepravdivosti tohto vyhlásenia.“ vyhodnotil za neprijateľnú s odkazom na rozhodnutie SD EÚ č. C-66/19, súčasne konštatujúc, že označená zmluvná podmienka neuvádza konkrétny obsah k tomu sa vzťahujúceho zákonného ustanovenia. Zmluvnú podmienku uvedenú v časti (4), bode (4.9.) zmluvy o úvere v znení: „Podpisom tejto ZoÚ Dlžník, Spoludlžník, Vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne, uzatvárajú s Bankou Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. [Občiansky zákonník], ktorá je zabezpečením Pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s bodom 7.5. OP.“ vyhodnotil za neprijateľnú s poukazom na rozhodnutia SD EÚ č. 415/11 a č. 26/13, k čomu konštatoval jej notorickú neprijateľnosť, absenciu akéhokoľvek zvýraznenia v príslušnej časti zmluvy (a tým ľahkú prehľadnosť) vyvolávajúcej dojem nedôležitosti a súčasne aj netransparentnosť z hľadiska jej obsahu, keď spotrebiteľovi neobjasňuje mechanizmus jej aktivovania a následky s ňou spojené. S ohľadom na možnosť postihu mzdy spotrebiteľa sa možno domnievať, že pri vysvetlení podstaty tejto zmluvnej podmienky by s ňou tento pri individuálnom dojednaní nesúhlasil, pričom ide o podmienku, ktorá sa podľa OZ neaplikuje automaticky ale musí byť dojednaná. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v časti 4., bode (4.11) zmluvy o úvere v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok. Zmluvné strany zároveň vyhlasujú, že sa oboznámili s obsahom

rozhodcovskej doložky a s dôsledkami jej uzatvorenia.“, súd prvej inštancie citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/80/2017 konštatujúc jej neprijateľnosť z dôvodu zbavenia spotrebiteľa práva na všeobecný súd. Zmluvnú podmienku uvedenú v Článku 7 – Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.1., obchodných podmienok pre úver – pôžička na bývanie účinných od 1.8.2011, v znení: „[ii] započítaním pohľadávky z ktoréhokoľvek Účtu Dlžníka vedeného Bankou voči Pohľadávke Banky vzniknutej na základe ZoÚ. Za postačujúci prejav započítania sa pritom považuje následné doručenie výpisu, z ktorého bude zrejmý deň a rozsah započítania.“ vyhodnotil za neprijateľnú, pretože ňou dochádza k obchádzaniu započítacieho prejavu a umožňuje iba ex post notifikáciu vo výpise, čím sa táto zmluvná podmienka odkláňa sa od platnej právnej úpravy v neprospech spotrebiteľa. Za neprijateľnú vyhlásil aj ďalšiu zmluvnú podmienku uvedenú v článku 7 – Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 7.3., obchodných podmienok pre úver účinných od 1.8.2011 v znení: „Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru. V prípade viacerých Pohľadávok banky voči Dlžníkovi sa platby Dlžníka započítavajú najskôr na Pohľadávku banky skôr splatnú podľa uvedeného poradia. Ak je Dlžník Majiteľom účtu, príp. spoludisponentom Účtu vedeného Bankou, podpisom Návrhu udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto Účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo ZoÚ. Banka je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatné pohľadávky voči Dlžníkovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam Dlžníka voči Banke. Banka je z tohto dôvodu zároveň oprávnená nevykonať akýkoľvek príkaz Dlžníka vo vzťahu k týmto prostriedkom, či inak neumožniť Dlžníkovi nakladať s prostriedkami na ktoromkoľvek Účte Dlžníka na čo ju Dlžník týmto splnomocňuje.“ V súvislosti s ňou uzavrel, že táto zmluvná podmienka navonok kopíruje § 330 Obchodného zákonníka, ale cez obchodné podmienky bez individuálneho dojednanie a diktátom dodávateľa vylučuje možnosť voľby spotrebiteľa, čím robí zmluvnú podmienku neprijateľnou. Podľa právneho posúdenia súdu prvej inštancie je za použitia záverov rozhodnutia SD EÚ č. 26/13 neprijateľnou aj zmluvná podmienka uvedená v Článku 8 – Jednotlivé záväzky a vyhlásenia, v bode 8.1. obchodných podmienok pre úver – pôžička na bývanie, účinných od 1.8.2011, v znení: „Dlžník sa týmto zaväzuje, že: [iii] bez zbytočného odkladu oznámi Banke akékoľvek zmeny, ktoré boli rozhodné pre poskytnutie úveru vrátane informácií, ktoré môžu mať negatívny vplyv na schopnosti Dlžníka a/alebo Spoludlžníka splácať Pohľadávku banky.“, nakoľko je hrubo nevyváženou v neprospech spotrebiteľa a v rozpore s dobrou vierou, súčasne vystavujúce spotrebiteľa svojvôli dodávateľa pri jej aplikácii. Zo zmluvných dokumentov sa totiž nemožno dozvedieť aké skutočnosti boli pre poskytnutie úveru rozhodné a tieto ani príkladom neuvádzajú, aké skutočnosti považuje dodávateľ za skutočnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na schopnosti dlžníka a/alebo spoludlžníka splácať pohľadávku banky. Rovnako neprijateľnou je podľa súdu prvej inštancie aj zmluvná podmienka uvedená v článku 9 – Predčasné splatenie úveru a ukončenie ZOÚ, bod 9.2. obchodných podmienok pre úver – pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v znení: „Ak Dlžník neuhradil riadne a včas čo i len časť dohodnutej splátky Pohľadávky banky a/alebo porušil ktorékoľvek z ustanovení ZoÚ, OP alebo VOP a/alebo jeho vyhlásenia uvedené v článku 8 OP sa ukázali ako nepravdivé alebo neúplné, Banka je za každé takéto porušenie oprávnená:[i] požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva, čím sa celý úver vrátane príslušenstva stane predčasne splatným; v takom prípade je Banka oprávnená úročiť nesplatenú Pohľadávku banky, a to až do jej úplného splatenia zmluvnou Úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania, ktorého výška je stanovená v Oznámení.“; pričom v súvislosti s citovanou zmluvnou podmienkou poukázal na jej rozpor s obsahom rozhodnutia SD EÚ č. 600/21 (por. body 66., 41., 51.) na podklade toho konštatujúc, že označená zmluvná podmienka je hrubo nevyvážená v neprospech spotrebiteľa, nakoľko predmetná zmluvná podmienka bez ohľadu na výšku omeškanej sumy a dĺžku omeškania umožňuje dodávateľovi už pri zanedbateľnej výške omeškania ako aj pri porušení akéhokoľvek ustanovenia ZoÚ, OP alebo VOP bez ohľadu na jeho závažnosť pristúpiť k zosplateniu úveru. Pokiaľ ide o zmluvnú podmienku uvedenú v Článku 9 – Predčasné splatenie úveru a ukončenie ZoÚ, bod 9.4. obchodných podmienok pre úver – pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v znení: „Všetky výdavky Banky spojené s vymáhaním pohľadávky znáša Dlžník, pričom Dlžník zároveň súhlasí, že Banka je oprávnená postúpiť tretej osobe svoje pohľadávky a preniesť na ňu svoje záväzky zo ZoÚ.“, záver o jej neprijateľnosti videl súd prvej inštancie v časti práva dodávateľa postúpiť svoje záväzky z úverovej zmluvy na tretiu osobu, keď citovaná zmluvná podmienka umožňuje prevzatie dodávateľovho záväzku treťou osobou bez individuálneho súhlasu spotrebiteľa, v dôsledku čoho je spotrebiteľ vystavený riziku, že k prevzatiu môže dôjsť aj nebonitnou osobou, čím záväzok nebude splnený. Súd prvej inštancie vyslovil aj neprijateľnosť zmluvnej podmienky uvedenej v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, v Sadzobníku poplatkov – účinnom od 16.05.2011 v

znení: „1. Poskytnutie úveru na účet v Poštovej banke a.s. 2% zo sumy úveru 2. Poskytnutie úveru na účet v inej banke ako Poštová banka a.s. 4% zo sumy úveru 3. Správa a vedenie úverového účtu 1,66 € mesačne.“ vychádzajúc pri svojom závere z obsahu rozhodnutí SD EÚ č. C-224/19 a č. C-84/19 pri znalosti odlišných názorov k zmluvným podmienkam obdobného charakteru vyjadrených v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. n. 4Cdo/292/2021 a 1Cdo/91/2020. Vo svojich záveroch konštatoval, že obdobné zmluvné podmienky podliehajú kontrole prijateľnosti, pokiaľ nie sú vyjadrené transparentným spôsobom, k čomu citoval čl. 4 ods.2 Smernice 93/13/EHS: Hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje ani k definícii hlavného predmetu zmluvy ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné, ako aj § 53 ods. 1 OZ a contrario: Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Taktiež dôvodil, že právny zástupca žalobcu (správne žalovaného – poznámka odvolacieho súdu) na pojednávaní nevedel odpovedať aké služby za uvedené poplatky spotrebiteľ dostal a uvedené neuviedol ani vo svojich písomných podaniach, ďalej že zo zmluvných dokumentov nie je zrejme ani vyvoditeľné aké plnenia za tieto poplatky spotrebiteľ dostáva a prečo je napr. poplatok za poskytnutie úveru rôzny podľa toho, či sa úver poskytol na účet v Poštovej banke alebo nie. Nadväzne k uvedenému konštatoval, že pokiaľ ide o splácanie úveru banke, slúži úverový účet v prvom rade účtovným, resp. zúčtovacím účelom banky, ktorá prostredníctvom svojho vnútorného vedenia účtov vo vlastnom záujme sleduje stav plnenia úverového vzťahu dlžníkom; naproti tomu spotrebiteľ, ktorý si pravidelne plní svoju povinnosť splácať úver (dlh) nie je na vedenie osobitného účtu bankou, s cieľom mať o splácaní úveru prehľad, odkázaný. Citovanú zmluvnú podmienku tak súd prvej inštancie vyhodnotil ako netransparentnú a tak neprijateľnú, s tým že otázkou primeranosti medzi cenou a poskytovanými službami sa zaoberať ani nemohol, keďže poskytované služby, ktoré by mali byť platené týmito poplatkami, známe nie sú. Za neprijateľnú napokon vyhlásil aj zmluvnú podmienku uvedenú v Sadzobníku poplatkov – účinnom od 16.05.2011, a to v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, v znení: „Zasielanie upomienok: 6. 1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 €, 7.2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €.“, konštatujúc, že pri tejto zmluvnej podmienke nie je zrejmy rozdiel medzi cenou 1. a 2. upomienky, vzhľadom na to, že zjavne prevyšujú náklady na vyhotovenie upomienky ako poštovné, papier a pod, pričom mal za to, že uvedené sumy nie sú nákladmi, ale skrytou sankciou podľa § 544 OZ, čo súd prvej inštancie vyhodnotil za neprijateľné.

5. O trovách sporových strán bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP konštatujúc, že žalobcovia boli v konaní plne procesne úspešní, preto majú právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

6. Voči napadnutému rozsudku podal v celom rozsahu v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný a to z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. V odvolaní poukázal na skutočnosť, že žalobcovia so žalovaným uzavreli zmluvu o úvere dňa 26.08.2011, a tento predčasne splatili dňa 29.10.2013. Z dôvodu uplynutia desiatich rokov od zániku dlhu apeloval už pred súdom prvej inštancie na skúmanie poctivosti motívu podania tejto určovacej žaloby, a to aj s poukazom na to, že namietané zmluvné podmienky voči žalobcovi nikdy nepoužil. Tieto zmluvné podmienky označil za štandardné v bankovej praxi, ktoré žalobcov 1/ a 2/ ani do budúcnosti nijakým spôsobom neohrozujú, opak čoho žalobcovia nijakým spôsobom netvrdili ani nepreukazovali. Samotný výsluch žalobcov v konaní pred súdom prvej inštancie implicitne naznačuje zisťovaný motív podania žaloby, keď nevedeli konkretizovať, v čom domnelá ujma alebo jej hrozba reálne spočívala. S poukazom na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 11Csp/133/2019 zastal názor že spotrebiteľ zastúpený tým istým právnym zástupcom nevypovedal o rozhodujúcich skutočnostiach v spore pravdivo. Namietal preto, že žalobcovia konali v rozpore s dobrými mravmi, keď nevyužili mimosúdne prostriedky na vyriešenie veci a z ich strany išlo o šikanóznny výkon práva, pričom súd prvej inštancie v zásade všetky námietky žalovaného v tomto smere ignoroval. Vo vzťahu k argumentácii súdu prvej inštancie rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.01.2019 poukázal na skutočnosť, že tento bol vydaný v spore o žalobe týkajúcej sa trvajúceho úverového vzťahu a súčasne namietal principiálnu nedôvodnosť a prekvapivosť žaloby z hľadiska súkromnoprávných zásad, elementárnej spravodlivosti a ďalších právnych princípov v kontexte na preukázateľne neštandardné pasívne správanie sa žalobcov, v nadväznosti na mimoriadne dlhú dobu, ktorá uplynula od predčasného splatenia úveru. K otázke časovej ohraničenosti žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok odmietol poukaz súdu

prvej inštancie na rozsudok SD EÚ z 10.06.2021 v spojených veciach C-776/19 a C-782/19 analyzujúc, že ani jedna zo štyroch položených prejudiciálnych otázok v označenom konaní sa netýkala skutkových a právnych okolností súdeného prípadu, a súd prvej inštancie odvodil svoj strohý záver len na základe izolovaného vyznačenia výňatkov časti jednej vety uvedených v odôvodnení označeného rozhodnutia. Poukázal tiež na skutočnosť, že vo veci C-698/18 vedenej pred SD EÚ podal spotrebiteľ žalobu, ktorou sa domáhal určenia nekalej povahy zmluvných podmienok zmluvy o úvere približne jeden rok po skončení tejto zmluvy, to je v lehote troch rokov odo dňa stanoveného všeobecným právom na podanie žaloby v majetkových veciach. Naopak vo veci C-699/18, v ktorej bola žaloba o určenie nekalej povahy zmluvných podmienok podaná 11 rokov po skončení jej platnosti, SD EÚ konštatoval, že nemá právomoc odpovedať na položené otázky, nakoľko k uzavretiu zmluvy o úvere došlo pred pristúpením Rumunska k Európskej únii. Rovnako ani jedna z troch položených prejudiciálnych otázok vo veci C - 321/22 vedenej SD EÚ sa netýkala skutkových a právnych okolností súdeného prípadu, keď predmetom prieskumu bol výklad čl. 189 poľského civilného sporového poriadku pred súdom prvej inštancie, v súvislosti s čím bolo súčasne opomenuté, že požiadavka záujmu na konaní zabraňuje zahlietiu súdov žalobami, ktoré sú v skutočnosti určené len na získanie právneho poradenstva. Vnútroštátne sudy tak majú skúmať skutočný motív podanej žaloby a sledovať len všeobecný záujem na riadnom výkone spravodlivosti, ktorý môže prevážiť nad osobitnými záujmami. Žalovaný preto argumentoval, že celý umelo vytvorený spor sa dá fakticky a jednoducho vyriešiť, napríklad uzavretím dodatku k zmluve o úvere, v spojitosti s čím sa (na ťarchu žalobcov) domáhal aplikácie § 256 ods. 2 CSP, respektíve § 257 CSP. S ohľadom na tvrdenie o šikanóznom výkone práva poukázal na nález pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60 publikovaný pod č. 1/2018 Zbierky nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky. Záver súdu prvej inštancie uvedený v bode 4.2. odôvodnenia napadnutého rozsudku namietal ako vecne nesprávny, arbitrárny a formálne založený iba na výňatkoch nesúvisiacich rozhodnutí, ktoré sa schematicky a šablónovito kopírujú do odôvodnení rozsudkov v obdobných konaniach, bez náležitého posúdenia konkrétnych skutkových a právnych okolností prejednávanej veci. Napadnuté rozhodnutie v tejto časti podľa žalovaného neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, čo môže založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia, čím voči žalovanému došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

7. K rozhodnutiu súdu prvej inštancie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky špecifikovanej vo výroku I. napadnutého rozsudku a vo výroku II. v znení: „Dlžník ako aj každý Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti svojim podpisom potvrdzuje, že bol oboznámený a súhlasí s OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov a informáciami o poistení podľa zákona č. 186/2009 Z.z.“ namietal že uvedené samé osebe nie sú zmluvnou podmienkou, ale ide o technické ustanovenia, ktorých posúdenie súdom prvej inštancie neobstojí vo svetle rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR s poukazom na uznesenie 4Cdo/9/2019 z 27.05.2020 a tiež názorom prezentovaným v rámci vedeckého diskurzu (Csach, K.: O prílohách zmluvy. Súkromné právo č. 6/2021). K posúdeniu zmluvnej podmienky obsahujúcej vyhlásenia klienta ohľadne osobitného vzťahu k banke a následkov s ním spojených citujúc z § 93a odseku 1 písm. a) bod 4 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov namietal, že žalobou napadnuté zmluvné dojednanie nespôsobuje u žalobcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, keď banka je povinná zisťovať bonitu klienta nielen pred uzatvorením zmluvy o úvere, ale aj počas jej trvania a súčasne je pre ňu veľmi dôležité oznamovať klientom prípadné začatie konkurzného alebo exekučného konania týkajúce sa jeho majetku. Žalovaný sa zo žaloby nedozvedel, z akého dôvodu má byť toto ustanovenie neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v čom má spočívať značná nerovnováha v právach a povinnostiach na strane spotrebiteľa. Vo vzťahu k záveru súdu prvej inštancie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky upravujúcej dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 OZ namietal, že žalovaný žiadnu zrážku zo mzdy žalobcov nevykonal a že ide o tradičný zákonný inštitút platný takmer 60 rokov. K tejto zmluvnej podmienke okrem toho namietal, že táto nepodlieha prieskumu podľa čl. 1 ods. 2 Smernice rady č. 93/13/EHS, z ktorej sú vylúčené podmienky kopírujúce zákonné ustanovenia, čo bolo potvrdené aj v rozsudku súdneho dvora EÚ C - 34/13 z 10.09.2014 vo veci B. E. proti F. G., a. s. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy obmedzuje kontrahentom priestor individuálnej autonómie, keď sa nemôžu odchýliť od právnej úpravy obsiahnutej v § 551 OZ. Aj keď je výška zrážok zo mzdy vecou vzájomnej dohody medzi veriteľom a dlžníkom, dohodnuté zrážky nemôžu byť vyššie ako ustanovuje § 68 až 71 EP v spojení s nariadením vlády č. 268/2006 Z. z. o rozsahu zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia. Ak sa teda zmluvné strany dohodnú na zabezpečení pohľadávky dohodou o zrážkach zo mzdy, z príslušnej právnej úpravy vyplýva najvyšší prípustný rozsah zrážok, kritériá jeho určenia, vecný okruh príjmov, ktoré možno postihnúť,

ale aj procesný rámec týkajúci sa poradia pohľadávok, pomerného uspokojenia a pod., čo v konečnom dôsledku zaručuje ochranu dlžníka. Žalovaný tiež namietal neprijateľnosť tzv. rozhodcovskej doložky, pri ktorej argumentoval ako možnosťou spotrebiteľa obrátiť sa na rozhodcovský súd, tak aj plnou vedomosťou žalobcov o nej už pri podpise zmluvy. Podporne poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 438/2018 z 11.06.2019 ako aj na skutočnosť, že stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s. je od 30.01.2015 neaktívny. K záverom o neprijateľnosti v napadnutom rozsudku špecifikovaných zmluvných podmienok upravujúcich splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie (čl. 7, body 7.1 a 7.3 obchodných podmienok pre úver – pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011) žalovaný poukázal na § 566 ods. 2 OZ, z ktorého podľa neho vyplýva priamo zákonom stanovený spôsob započítavania čiastočných plnení peňažného dlhu, ktorý je dlžník oprávnený modifikovať podľa vlastného uváženia, s tým že napadnuté zmluvné podmienky toto ustanovenie zákona plne rešpektujú a nepriečia sa ani dobrým mravom. Podporne poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 307/2020 a rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoCsp/52/2020 z 30.06.2021. Ako súladnú so zákonom označil aj ďalšiu, súdom prvej inštancie za neprijateľnú vyhlásenú zmluvnú podmienku, týkajúcu sa práva na postúpenie pohľadávky. Vo vzťahu k žalobou napadnutým ustanoveniam Sadzobníka poplatkov účinným od 16.05.2011, v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie argumentoval, že žalobcovia v konaní nepreukázali, že by im žalovaný zasielal upomienky za omeškanie splátok, k čomu neexistoval relevantný dôvod, pretože žalobcovia boli po celú dobu trvania zmluvného vzťahu platobne disciplinovaní. Preto procesný útok žalobcov označil za zjavne účelový, s cieľom nedôvodne sa domôcť plnenia, ktoré žalovaný inkasoval legitímne na základe úverovej zmluvy. Poplatok za vystavenie upomienky je v bankovej praxi bežne účtovaným poplatkom, pričom táto činnosť podlieha aj dozoru Národnej banky Slovenska. Upomienka bez súčasného postihu v podobe poplatku za vystavenie by nemala žiaden požadovaný efekt. Na podporu svojej argumentácii poukázal na rozsudok Krajského súdu v Plzni sp. zn. 25Co/60/2013 z 12.06.2013 a na potrebu zdravých a racionálnych limitov pri právnej ochrane spotrebiteľa. Žalovaný ďalej namietal, že súd prvej inštancie rezignoval na náležité zistenie skutkového stavu a komplexné právne posúdenie veci a napriek zjavnej nedôveryhodnosti preukázateľne sa snažil výsluch žalobcov urýchliť, keď ich výslovne usmerňoval, aby na relevantné otázky právneho zástupcu žalovaného týkajúce sa konkretizácie ich domnovej ujmy neodpovedali. Okrem toho rozsudok súdu prvej inštancie nedáva na podstatnú argumentáciu žalovaného žiadnu odpoveď a nesprávne odkazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vydané v diametrálne odlišných sporoch, z dôvodu ktorého je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné. Táto nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá podľa zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, publikovaného pod č. R2/2006 tzv. inú vadu konania, hraničiacu s porušením princípu rovnosti sporových strán, princípu kontradiktórnosti ako aj základným právom žalovaného na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces.

8. K odvolaniu žalovaného sa podaním z 08.04.2024 vyjadrili žalobcovia 1/ a 2/. Vo svojom vyjadrení stručne odmietli argumentáciu žalovaného o nedostatku riadneho odôvodnenia napadnutého rozsudku a žalobou napadnuté zmluvné podmienky označili za už notoricky známe neprijateľné podmienky používané žalovaným ako aj inými dodávateľmi. Vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného o rozporuplnosti výpovedí žalobcov pred súdom prvej inštancie uviedli, že sa strany žalovaného ide iba o pokus spochybníť nimi podanú žalobu a samotný rozsudok, resp. o subjektívne vnímanie a výklad ich výpovedí, čo však je vo vzťahu k predmetu sporu irelevantné.

9. Žalovaný v odvolacej republike z 18.04.2024 k vyjadreniu žalobcov k podanému odvolaniu zrekapituloval ním vytýkané zásadné vady konania uvedené v jeho odvolaní a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/294/2019 publikované pod R 12/2022, podľa ktorého nemožno tolerovať, aby spotrebiteľ, ktorý vopred vedel, že bude musieť zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru, poznal jeho výšku a zmluvu aj napriek tomu uzavrel, teda s poplatkom a jeho výškou súhlasil, následne zaujal stanovisko, že poplatok predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal na to, že k nekritickému zvýhodňovaniu spotrebiteľa zaujal negatívne stanovisko opakované aj Ústavný súd Slovenskej republiky k čomu žalovaný poukázal na rozhodnutie PL. ÚS 11/2016 publikované v ZNaU ÚS SR pod č. 1/2018, ako aj rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 332/2019, I. ÚS 71/2020, II. ÚS 57/2020. K náležitostiam odôvodnenia súdneho rozhodnutia zase poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 116/2023 z 20.04.2023 ako aj nález sp. zn. II. ÚS 120/2020 publikovaný v ZNaU ÚS SR pod č. 11/2021. Ak napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie neguje viaceré vlastnoručné podpisy žalobcov na úverovej dokumentácii, ignoruje zamlčanie podstatných rozhodujúcich skutočností zo strany žalobcov a esenciálne súkromnoprávne zásady, vrátane dobrých mravov a princíпов právneho

štátu, potom je akákoľvek procesná obrana zo strany žalovaného zrejme právne bezvýznamná, hoci ktorákoľvek zmluvná podmienka môže byť modifikovaná dodatkovaním zmluvy, o čo však žalobcovia záujem neprejavili. Pri schematickom akceptovaní zjednodušenej argumentácie súdu a žalobcov sa potom môže zdanlivo javiť, že zrejme žiadna zmluvná podmienka v úverovej dokumentácii nebola individuálne dojednaná a vlastnoručné podpisy vlastne nemajú žiadne právne účinky. Vyjadrili domnienku, že postup prvoinštančného súdu v danom prípade je učebnicovým príkladom nekritického favorizovania spotrebiteľov a hoci sa žalovaný v tomto spore aktívne procesne bránil, výsledok sporu sa mu javí ako vopred daný, bez ohľadu na skutočný stav a predložené listiny, motív podanej žaloby, zamlčovanie podstatných skutočností zo strany žalobcov, neverohodné výpovede žalobcov ako aj použitú argumentáciu zo strany žalovaného, ktorej drvivá časť v rozhodnutí napokon absentuje.

10. Žalobcovia sa k odvolacej replike žalovaného procesne nevyjadrili.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z § 34 CSP, po zistení, že odvolanie žalovaného bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) a oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaných odvolaní do tej miery, že napadnutý rozsudok nebol oprávnený preskúmať z iných dôvodov než tých, ktoré boli v podanom odvolaní výslovne uvedené. Výnimkou by mohli byť len vady konania týkajúce sa procesných podmienok, aj keď v odvolacích dôvodoch neboli uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd v zákonom stanovenej lehote uverejnil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP).

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

14. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t. j. že súd prvej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil odvolateľovi uskutočnenie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, odvolací súd uvádza, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu síce predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

15. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. d) CSP, t. j. že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci odvolací súd uvádza, že tento dôvod dopadá na akékoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné

odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (napr. nesprávne realizovanie manudukačnej povinnosti súdu, vykonanie nezákonne získaného dôkazu, porušenie povinnosti viazanosti súdu iným rozhodnutím), pričom jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, nie zmätočnosť súdneho rozhodnutia.

16. K odvolaciemu dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 CSP písm. f) CSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že dokazovanie je procesný postup založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd taktiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

17. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t. j. nesprávnemu právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 9Cdo/23/2021 z 29.09.2021). Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

18. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore v potvrdennej časti rozsudku zistil skutkový stav v potrebnom rozsahu a na základe vykonaného dokazovania dospel aj k správny právny záverom.

19. Cieľom spotrebiteľského práva je zvýšená ochrana slabšej strany záväzkového vzťahu, ktorou je nepochybne spotrebiteľ, pričom východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na všetky podmienky, za ktorých dochádza ku vzniku záväzkovo-právneho vzťahu, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť dodávateľa a tiež so zreteľom na to, že dodávateľ má možnosť jednostranne stanoviť zmluvné podmienky, čo aj v reálnom živote uskutočňuje, a to prostredníctvom formulárových zmlúv.

20. Odvolací súd zdôrazňuje, že za neprijateľné zmluvné podmienky je potrebné považovať také zmluvné dojednania, ktoré spôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Jedná sa o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné a hrubo poškodzujúce spotrebiteľa. Od dodávateľa, ktorý je v spotrebiteľských vzťahoch v značne silnejšom postavení ako spotrebiteľ sa vyžaduje, aby k tvorbe zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách pristupoval v súlade s dobrými mravmi.

21. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa je zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007“). Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj OZ má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 - § 54 Občianskeho zákonníka. Jedným z prostriedkov súdnej ochrany je i žaloba na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Ust. § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z. z. priamo umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva proti porušiteľovi na súde.

22. Možnosť určenia niektorej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľnú, a teda neplatnú, priamo vyplýva aj z ust. § 53a Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Zo znenia tohto ustanovenia nepochybne vyplýva, že predmetom konania môže byť i žaloba, ktorou sa spotrebiteľ domáha len určenia neprijateľnosti konkrétnej zmluvnej podmienky. Preto je potrebné pri rozhodovaní súdu považovať za splnenú podmienku stanovenú § 137 ods. 1 písm. d) CSP.

23. Žalovaný v prvom rade namieta nepreskúmateľnosť a nezákonnosť napadnutého rozsudku [odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP] z dôvodu, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s jeho argumentáciou o nesúladnosti žalobami 1/ a 2/ uplatneného nároku s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ, resp. o šikanóznom výkone práva v zmysle § 5 CSP a so súkromnoprávnymi zásadami (pacta sunt servanda, neminem leadere), vzhľadom na to, že veriteľ voči spotrebiteľovi nikdy neinicioval žiadne súdne, rozhodcovské alebo iné konanie, (ii) spotrebiteľovi nehrozí žiadna ujma v zmysle § 54a OZ, (iii) spotrebiteľ po uzavretí zmluvy nenavrhol, aby došlo k modifikácii podmienok zmluvy o úvere (napr. formou dodatku), resp. nepodal sťažnosť alebo reklamáciu na poskytnuté bankové služby.

24. Odvolaním napadnuté rozhodnutie síce je v namietanom smere stručné (por. bod 4.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku), avšak súčasne ho odvolací súd považuje za vecne správne. Vzhľadom na to odvolací súd dopĺňa, že postup súdu podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto len vo výnimočných situáciách, keď k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, ako je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenie iných potrieb, keď hlavnou alebo aspoň prevažujúcou motiváciou je úmysel poškodiť, či znevýhodniť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva), prípadne keď je zrejmé, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/2895/99 z 29.03.2001). Aplikácia ustanovenia § 3 OZ umožňuje zásah do výkonu už existujúceho práva vyplývajúceho z občianskoprávných vzťahov, nemôže ale viesť ku vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností, nemá totiž vlastnú normotvornú platnosť, keďže upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie iných ustanovení (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/144/2010). Konanie vykazujúce znaky úmyslu poškodiť druhého účastníka (ktoré by mohlo odporovať dobrým mravom) však nemožno vyvodzovať z okolností a dôvodov, z ktorých vyplýva vznik uplatneného nároku, ale iba z takých konkrétnych okolností, za akých bol žalovaný nárok uplatnený. Za zneužitie práva treba považovať konanie navonok dovolené, ktorým má však byť dosiahnutie nedovoleného výsledku

(Ústavný súd ČR sp. zn. II. ÚS 58/06), resp. konanie, ktorého cieľom nie je dosiahnutie účelu a zmyslu sledovaného právnou normou, ale v rozpore s ustálenými dobrými mravmi je vedené priamym úmyslom spôsobiť inému účastníkovi ujmu (Najvyšší súd ČR, sp. zn. 22Cdo/1917/2004). Aby výkon určitého práva alebo povinnosti bol v rozpore s dobrými mravmi, musí nadobudnúť takú intenzitu, pri ktorej nastupuje zákonná sankcia, ktorá má za následok neplatnosť právneho úkonu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/57/2005). Šikanózný výkon práva sa musí vždy preukázať a dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto je takýmto výkonom práva poškodený (Ústavný súd ČR sp. zn. IV.ÚS 195/2012).

25. V súdenom prípade podľa názoru odvolacieho súdu žalovaným tvrdené okolnosti nepreukazujú, že by nárokmi uplatnenými žalobcami 1/ a 2/ došlo k šikanóznemu výkonu ich práva, ktoré by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Skutočnosť, že v súvislosti s predmetnou spotrebiteľskou zmluvou veriteľ voči žalobcom neinicioval súdne, rozhodcovské alebo iné konanie nemá žiadny vecný súvis s otázkou, či daná zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky definované v § 53 OZ, a či sa žalobcovia ako spotrebiteľia museli podrobiť zmluvnej úprave pripravenej veriteľom obsahujúcej neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa a medzi účastníkmi právneho vzťahu neboli individuálne dojednané. Inými slovami povedané, aj keď vzhľadom na predčasné splatenie úveru dňa 29.10.2013, ktoré žalovaný akceptoval, žalobcom nehrozí žiadne súdne konanie, ani žiadna ujma, skutočnosť či žalobcovia boli vystavení hrozbe uplatnenia neprijateľných zmluvných podmienok je právne relevantná pre posúdenie, či počas trvania spotrebiteľského vzťahu žalobcov so žalovaným došlo k porušeniu zákonného zákazu zmluvných ustanovení spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľných zmluvných podmienok (por. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20CoCsp/20/2023 z 25.07.2024). Súd je povinný rozhodnúť o neprijateľnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve, aj keď ide o zmluvnú podmienku, ktorá je v dobe rozhodovania súdu už neplatná a aj keď už nie je používaná (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/149/2020, z 24.08.2022). V spotrebiteľských právnych vzťahoch znenie zmluvných podmienok spravidla diktuje silnejšia zmluvná strana, t.j. dodávateľ, ktorý úplné znenie spotrebiteľskej zmluvy predkladá spotrebiteľovi na schválenie a ten ju môže iba v celosti podpísať alebo jej podpísanie odmietnuť. Preto ani akákoľvek prípadná nečinnosť spotrebiteľa v otázke modifikácie zmluvou o úvere dojednaných zmluvných podmienok nemôže svojou intenzitou spôsobiť, aby bolo následné uplatnenie práv spotrebiteľa na určenie neprijateľnosti takýchto zmluvných podmienok vyhodnotených ako rozporné s dobrými mravmi, resp. ako šikanózný výkon práva. Ani porušením žalovaným citovaných súkromnoprávných zásad (*pacta sunt servanda*, *neminem leadere*) nemožno konvalidovať porušenie konkrétneho zákonného ustanovenia (§ 53 OZ) zakazujúceho dojednanie neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, pokiaľ tieto nie sú individuálne dohodnuté.

26. Odvolací súd súčasne hodnotí odvolacie námietky žalovaného spochybňujúce použitie judikatúry citovanej súdom prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí ako právne irelevantné a jej použitie v okolnostiach prípadu ako primerané. S citovaným obsahom označených súdnych rozhodnutí najvyšších súdnych autorít (Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019, Súdného dvora EÚ v spojených veciach C-776/19 a C-782/19 a v spojených veciach C-698/18 a C-699/18) s relevantným dopadom na posúdenie súdeného prípadu sa týmto odvolací súd stotožňuje. Odvolací súd zároveň dopĺňa, že napríklad v zmysle bodu 91. rozsudku Súdného dvora (štvrtá komora) zo 16.07.2020 v spojených veciach C-224/19 a C-259/19 uplatnenie premičacej lehoty, ktorá začína plynúť od uzavretia zmluvy, bez ohľadu na to, či spotrebiteľ vedel alebo mohol rozumne vedieť o nekalej povahe podmienky môže nadmerne sťažiť výkon práv spotrebiteľa priznaných smernicou 93/13, a teda porušiť zásadu efektivity v spojení so zásadou právnej istoty. K vyššie uvedenému je potrebné pripomenúť znenie čl. 6 bod 1. Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa ktorého členské štáty musia zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia bez nekalých podmienok možná.

27. Žaloba o určenie, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná, je osobitným právnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa, a to obdobne, ako je v prípadoch ochrany pred diskrimináciou považovaná za takýto osobitný právny prostriedok ochrany práva žaloba o určenie, že bolo porušené právo žalobcu na rovnaké zaobchádzanie, alebo v prípadoch

ochrany osobnostných práv žaloba o vyslovenie, že určitý výrok je nepravdivý, resp., že bolo určitým spôsobom neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv. Povaha takejto žaloby ako osobitného právneho prostriedku ochrany spotrebiteľa (a teda nie ako určovacej žaloby) bola naznačená už v rozhodnutí najvyššieho súdu zo 14. septembra 2016 sp. zn. 6Cdo/389/2015. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby sa vychádza z predpokladu, že dodávateľ porušuje svoju povinnosť nepoužívať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Je založená na protiprávnom konaní dodávateľa voči spotrebiteľovi. Kladným rozhodnutím o takejto žalobe sa priamo nedeclaruje (ne)existencia práva, ale sa deklaruje existencia nečestnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve od jej vzniku. Možno ju uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy a odlišným je aj účel, ktorému má slúžiť - jej cieľom je zabrániť používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky (por. tiež rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/27/2018).

28. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa), ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú, t.j. či tak činí pred vstupom do zmluvného vzťahu s dodávateľom, počas jeho trvania, alebo až následne. Danosť právneho záujmu na zabezpečení právnej istoty, ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami nie je časovo limitovaná (por. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/295/2014 z 21.04.2016). Podanie žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a tým jej neplatnosti preto nemôže byť viazané na žiadnu lehotu, v ktorej by ju mal spotrebiteľ uplatniť - opačný výklad by bol v rozpore so zásadou efektivity v spojení so zásadou právnej istoty.

29. K argumentácii žalovanej, že niektoré z napadnutým rozsudkom vyhlásených neprijateľných zmluvných podmienok sú len odkazovacími (blanketovými) ustanoveniami odvolací súd uvádza, že takýto názor odporuje predchádzajúcej judikatúre všeobecných súdov a nemá podklad ani v obsahu týchto dojednaní. Je zrejmé, že spotrebiteľ vyhláseniami, ktoré pre neho vopred zakomponoval do formulárovej zmluvy dodávateľ, nielen poukazuje na obchodné podmienky, ale zároveň vyhlasuje, že sa s nimi oboznámil, súhlasí s nimi a ich prijatie potvrdzuje. Takýmito zmluvnými dojednaniami sa tak upravujú vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán, prípadne sa deklaruje splnenie zákonných informačných povinností dodávateľa a spotrebiteľovi je napríklad „vtlačený“ súhlas s obchodnými podmienkami, bez preukázania jeho skutočnej vôle.

30. K záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere, v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.6), v znení: „Dlžník ako aj každý Spoludlník a Vlastník nehnuteľnosti svojim podpisom potvrdzuje, že bol oboznámený a súhlasí s OP, VOP, Sadzobníkom poplatkov a informáciami o poistení podľa zákona č. 186/2009 Z. z.“, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje, sa žiada doplniť, že zmluvnou podmienku v takomto znení je na spotrebiteľa de facto prenášané dôkazné bremeno v otázke riadneho oboznámenia sa s úverovými podmienkami. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa vo vzťahu k potenciálnemu uplatneniu jeho práv na súde neprijateľný účinok. Obsahovo blízke ustanovenia dodávateľov, zakomponované do textu spotrebiteľskej zmluvy o úvere, boli pritom v minulosti opakovane predmetom súdneho prieskumu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 7Csp/23/2022 z 13.10.2022, v zmysle ktorého ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. l) OZ. V ustanoveniach § 4 a § 5 zákona o spotrebiteľských úveroch sú priamo definované informačné povinnosti veriteľa a je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvnou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona. Samotné prehlásenie spotrebiteľa zakomponované v texte zmluvy ako štandardná zmluvná podmienka nepredstavuje dôkaz o tom, že si veriteľ svoju povinnosť splnil. Veriteľ je povinný dôveryhodne preukázať, že spotrebiteľa oboznámil s uvedenými listinami. Súdny dvor Európskej únie vo veci sp.zn. C-449/13 Bakkaus, konštatoval, že obozretný veriteľ si musí byť vedomý nevyhnutnosti zbierania a uchovávaní dôkazov o splnení svojich informačných povinností a povinnosti poskytnúť vysvetlenie (porov. tiež rozsudky Okresného súdu Bardejov sp. zn. 8Csp/39/2022, Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/33/2020, 19Csp/102/2020, 9Csp/99/2022, či Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20Co/41/2016, 3CoCsp/35/2022, 11CoCsp/18/2023 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn.

8CoCsp/3/2022). Odvolanie žalovaného vo vzťahu k tejto napadnutej zmluvnej podmienke je preto nedôvodné.

31. Odvolací súd súhlasí aj so záverom o neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve o úvere, v časti 4. zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.8], v znení: „Dlžník, ako aj každý Spoludlžník a Vlastník nehnuteľnosti vyhlasuje, že nemá osobitný vzťah k Banke*** v zmysle Zákona o bankách a si je vedomý, že nepravdivosť tohto vyhlásenia spôsobuje neplatnosť tejto ZoÚ a okamžitú splatnosť poskytnutého úveru ku dňu, kedy sa Banka dozvie o nepravdivosti tohto vyhlásenia.“, pričom odôvodnenie súdu prvej inštancie a jeho poukaz na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-66/19 považuje odvolací súd za výstižné. Len ťažko možno považovať za postačujúce, ak uvedená zmluvná podmienka neobsahuje definíciu všeobecného pojmu „osobitný vzťah k banke“, aby druhá zmluvná strana (spotrebiteľ) vedela, aký je skutočný obsah citovaného vyhlásenia a čo konkrétne zahŕňa. Na tomto závere nič nemení ani odvolacia argumentácia žalovaného operujúca sa o § 93 a ods. 1 písm. a) bod 4. zákona č. 483/2001 Z. z., ktorý sa vôbec netýka povinnosti dodávateľa uvádzať v spotrebiteľskej zmluve aj vysvetlenia tých všeobecných (nekonkrétnych) pojmov, ohľadne ktorých sú do zmluvy zakomponované vyhlásenia spotrebiteľa, ktorých prípadná nepravdivosť má dokonca spôsobovať neplatnosť zmluvy o úvere alebo jeho okamžitú splatnosť. Podstata neprijateľnosti citovanej podmienky nespočíva v tom, že by spotrebiteľ nebol povinný oznamovať konkrétne podstatné skutočnosti banke, ale v tom, že posudzovaná spotrebiteľská zmluva v dotknutej časti tieto neozrejmuje, v dôsledku čoho je spotrebiteľ v nevedomosti o tom, aký je skutočný obsah tohto jeho vyhlásenia. Skutočnosť, že banka má zákonnú povinnosť zisťovať, či klient nie je osobou s osobitným vzťahom k banke a že v zmluve s klientom má byť dohodnuté, že v prípade nepravdivosti daného vyhlásenia klienta je banka oprávnená použiť sankciu okamžitej splatnosti celej dlžnej sumy neznamena, že formulácia predmetnej zmluvnej podmienky nemá obsahovať vysvetlenie pojmov, ktoré nemôžu byť priemernému spotrebiteľovi bez ďalšieho známe (k tomu por. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/74/2022 z 24.10.2022, ktorým bola zmluvná podmienka obdobného znenia právoplatne určená za neprijateľnú).

32. Odvolací súd sa plne stotožňuje aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorým bola za neprijateľnú vyhlásená aj zmluvná podmienka v zmluve o úvere, v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.9], v znení: „Podpisom tejto ZoÚ Dlžník, Spoludlžník, Vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne, uzatvárajú s Bankou Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zákona č. 40/1964 Zb. [Občiansky zákonník], ktorá je zabezpečením Pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s bodom 7.5. OP.“. Dohoda o zrážkach zo mzdy totiž umožňuje zamestnávateľovi spotrebiteľa vykonávať zrážky z jeho mzdy bez toho, aby bola podrobená súdnemu prieskumu o tom, či je pohľadávka oprávnená. Súhlas spotrebiteľa s takouto podmienkou, dosiahnutý podpisom formulárovej zmluvy o úvere nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Vykonávanie zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprímeranému konaniu zo strany dodávateľa. Pre určenie neprijateľnosti dohody o zrážkach zo mzdy je pritom právne irelevantné, či žalovaný využil možnosť žiadať zamestnávateľa žalobcov o výkon zrážok. Platné právo nebráni judikovať dohodu o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnú (§53 ods. 5 OZ), a to ani ak má základ v znení zákona. Vo vzťahu k jej právnemu posúdeniu sú relevantné okolnosti jej zakotvenia v zmluve ako aj význam ostatných zmluvných podmienok. Hoci teda zákon nevylučuje uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy, túto je nutné vždy posudzovať vo vzťahu k základnému právnemu vzťahu, ktorým bolo uzavretie zmluvy o úvere. Ak žalobcovia zmluvu o úvere podpísali, nemali možnosť zabrániť vykonávaniu zrážok, pretože na základe uzatvorenej dohody o zrážkach zo mzdy mali byť zrážky vykonávané do tej doby, kým žalovaný neoznámia zamestnávateľovi, že sú všetky pohľadávky splatené, pričom žalobcovia takúto dohodu o zrážkach zo mzdy ukončiť nemohli. Odvolací súd tiež poukazuje aj na závery Komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti SR zo dňa 21.01.2011 pod č. 8636/2010-110.98,113,179, v ktorých v bode 9 komisia dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

33. Vecne správne je napadnuté rozhodnutie aj pokiaľ ide o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere, v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod [4.11], v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok. Zmluvné strany zároveň vyhlasujú, že sa oboznámili s obsahom rozhodcovskej doložky a s dôsledkami jej uzatvorenia.“. V okolnostiach prípadu je nepochybné, že dojednanie tejto zmluvnej podmienky bolo dosiahnuté len formálnym podpisom žalobcov 1/ a 2/ na zmluve o úvere, ktorú ako žalobcovia v postavení spotrebiteľov mohli buď ako celok odmietnuť alebo podpísať. Aj rozhodcovská doložka, rovnako ako dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Námietu žalovaného, že analytická právna veta zverejnená v súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III.ÚS 438/2018 z 11.06.2019 nekorešponduje s odôvodnením tohto nálezu je nutné odmietnuť, keď z označeného nálezu dostatočne jasne vyplýva, že rozhodcovská doložka nevyvoláva automaticky nerovnováhu medzi stranami sporu iba vtedy, ak sa na nej strany sporu riadne dohodnú. Z obsahu predmetnej zmluvy o úvere však nevyplýva, že by žalobcovia v postavení spotrebiteľov mali pri uzatváraní zmluvy možnosť vyjadriť s rozhodcovskou zmluvou nesúhlas tak, aby v prípade jeho vyznačenia bol vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Pre posúdenie prijateľnosti uvedenej zmluvnej podmienky je bez právneho významu okolnosť, že príslušný rozhodcovský súd (Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s., Sienkiewiczova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 35862882 je od 30.01.2015) je neaktívny. Odvolací súd súčasne poznamenáva, že zmluvné podmienky obdobného, resp. rovnakého znenia boli vo vzťahu k žalovanému právoplatne určené za neprijateľné aj rozsudkami Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 3Csp/3/2022 a Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/74/2022. K právnomu posúdeniu rozhodcovskej doložky s obdobným obsahom tiež zaujal závery najvyšší súd v množstve svojich rozhodnutí, v ktorých konštatoval, že takáto rozhodcovská doložka je neprijateľná a neplatná zmluvná podmienka, ktorá v neprospech spotrebiteľa spôsobuje značnú nerovnováhu v ich právach a povinnostiach, lebo od spotrebiteľa fakticky vyžaduje aby sa podriadil výlučne rozhodcovskému konaniu (k tomu porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 1ECdo 12/2014, 2ECdo 147/2013, 3Cdo 13/2013, 4ECdo 92/2014, 5Cdo 44/2013, 6ECdo 184/2013).

34. K záveru o neprijateľnosti zmluvných podmienok zmluvy o úvere, uvedených v obchodných podmienkach pre úver – pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v článku 7 – Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bode 7.1., v znení: „[ii] započítaním pohľadávky z ktoréhokoľvek Účtu Dlžníka vedeného Bankou voči Pohľadávke Banky vzniknutej na základe ZoÚ. Za postačujúci prejav započítania sa pritom považuje následné doručenie výpisu, z ktorého bude zrejmý deň a rozsah započítania.“, a v bode 7.3., v znení: „Platby od Dlžníka sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: na poplatky podľa Sadzobníka poplatkov, úrok z omeškania, úrok z úveru, splátka istiny úveru. V prípade viacerých Pohľadávok banky voči Dlžníkovi sa platby Dlžníka započítavajú najskôr na Pohľadávku banky skôr splatnú podľa uvedeného poradia. Ak je Dlžník Majiteľom účtu, príp. spoludisponentom Účtu vedeného Bankou, podpisom Návrhu udeľuje výslovný a neodvolateľný súhlas s inkasom peňažných prostriedkov z tohto Účtu na účely splácania svojich peňažných záväzkov zo ZoÚ. Banka je oprávnená započítať svoje splatné i nesplatené pohľadávky voči Dlžníkovi bez ohľadu na právny titul ich vzniku proti akýmkoľvek pohľadávkam Dlžníka voči Banke. Banka je z tohto dôvodu zároveň oprávnená nevykonať akýkoľvek príkaz Dlžníka vo vzťahu k týmto prostriedkom, či inak neumožniť Dlžníkovi nakladať s prostriedkami na ktoromkoľvek Účte Dlžníka na čo ju Dlžník týmto splnomocňuje.“, s ktorým sa odvolací súd taktiež stotožňuje, je potrebné doplniť, že prvá z citovaných zmluvných podmienok umožňuje započítanie pohľadávok žalovaného ako dodávateľa bez jeho výslovnej notifikácie, čo je skutočne nutné považovať za rozporné s právnou úpravou zakotvenou v § 580 OZ, vyžadujúcou právny úkon smerujúci k započítaniu voči druhému účastníkovi právneho vzťahu, ktorým nemôže byť s časovým odstupom doručený výpis z účtu, z ktorého by bol spotrebiteľ nútený takéto započítanie dešifrovať. Druhá z citovaných zmluvných podmienok zase jednostranne odoberá spotrebiteľovi ako dlžníkovi právo na určenie pohľadávok, na ktoré majú byť jednotlivé platby dlžníka započítané (por. slová cit.: „bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná“), zjavne za účelom úročenia dlžnej istiny, ktorá má byť splácaná až ako posledná. Uvedenou zmluvnou podmienkou je ešte pred vznikom konkrétnej pohľadávky vnútený spotrebiteľovi odklon od dispozitívneho ustanovenia upravujúceho takúto situáciu (§ 566 OZ). Preto obidve tieto zmluvné podmienky zavedené do obchodných podmienok pre úver –

pôžička na bývanie nepochybne spôsobujú hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a sú v rozpore s § 53 ods. 1 OZ. V kontexte odvolacej argumentácie žalovaného odvolací súd dodáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. III.ÚS 307/2020 z 15.04.2021 sa síce dotkol otázky posudzovania výhodnosti/nevýhodnosti právnej úpravy obsiahnutej v Obchodnom zákonníku v spotrebiteľských právnych vzťahoch, avšak v okolnostiach označeného prípadu nie v súvislosti s prednostným započítavaním úhrad spotrebiteľa na príslušenstvo, ale v otázke použitia ustanovení o odstúpení od zmluvy v spotrebiteľských právnych vzťahoch a následkoch s nim spojených. Preto táto odvolacia argumentácia nie je spôsobilá zvrátiť správnosť právneho posúdenia realizovaného súdom prvej inštancie vo vzťahu k vyššie citovaným zmluvným podmienkam. Na podporu vecnej správnosti záveru o neprijateľnosti týchto zmluvných podmienok odvolací súd poukazuje rozsudok č. k. 9Csp/74/2022 - 224 zo dňa 28.11.2022, rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 9CoCsp/53/2020 zo dňa 25.3.2021 a rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/6/2020 z 29.06.2020 a sp. zn. 5CoCsp/46/2020 zo dňa 26.08.2021.

35. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky v zmluve o úvere uvedenej v obchodných podmienkach pre úver – pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v článku 8 – Jednotlivé záväzky a vyhlásenia, bod 8.1., v znení: „Dlžník sa týmto zaväzuje, že: [iii] bez zbytočného odkladu oznámi Banke akékoľvek zmeny, ktoré boli rozhodné pre poskytnutie úveru vrátane informácií, ktoré môžu mať negatívny vplyv na schopnosti Dlžníka a/alebo Spoludlžníka splácať Pohľadávku banky.“ je aj podľa odvolacieho súdu daná značnou nevyváženosťou uloženou povinnosťou v neprospech spotrebiteľa, keď z nej nie je dostatočne zrejmé, aké skutočnosti boli pre poskytnutie úveru rozhodné a aké zmeny v týchto skutočnostiach má byť dlžník povinný veriteľovi oznámiť. V zmysle rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-226/12 existencia značnej nerovnováhy môže vyplývať už zo samotnej skutočnosti dostatočne závažného narušenia právneho postavenia, v ktorom sa tento spotrebiteľ ako zmluvná strana nachádza na základe platných vnútroštátnych predpisov formou prenesenia dodatočnej povinnosti, ktorú vnútroštátne predpisy nestanovujú, na spotrebiteľa. Dodávateľ túto povinnosť spotrebiteľa subsumoval (nad rámec zákonnej úpravy) pod podstatné porušenie zmluvných povinností (bod 9.2. obchodných podmienok pre úver – pôžička na bývanie) s následkami uvedenými v označenom bode, medzi ktoré zaradil okrem iného požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva, vypovedať zmluvu o úvere s okamžitou účinnosťou, úročiť splatnú časť pohľadávky banky, s ktorou je dlžník v omeškaní aj úrokom z omeškania, zvýšiť výšku úrokovej sadzby o sadzbu úroku z omeškania vo výške stanovenej v oznámení alebo uplatniť zmluvnú pokutu v zmysle Sadzobníka poplatkov. Vzhľadom na uvedené je nepochybné, že aj toto zmluvné ustanovenie je v zmysle generálnej klauzuly ust. § 53 ods. 1 OZ neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

36. Odvolací súd súhlasí aj so záverom súdu prvej inštancie o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere, v obchodných podmienkach pre úver – pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v článku 9 – Predčasné splatenie úveru a ukončenie ZOÚ, bod 9.2., v znení: „Ak Dlžník neuhradil riadne a včas čo i len časť dohodnutej splátky Pohľadávky banky a/alebo porušil ktorékoľvek z ustanovení ZoÚ, OP alebo VOP a/alebo jeho vyhlásenia uvedené v článku 8 OP sa ukázali ako nepravdivé alebo neúplné, Banka je za každé takéto porušenie oprávnená: [i] požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva, čím sa celý úver vrátane príslušenstva stane predčasne splatným; v takom prípade je Banka oprávnená úročiť nesplatenú Pohľadávku banky, a to až do jej úplného splatenia zmluvnou Úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania, ktorého výška je stanovená v Oznámení.“ z dôvodov uvedených v bodoch 14. a 14.1 odôvodnenia napadnutého rozsudku, keď ňou sú v neprospech spotrebiteľa dojednané pre neho zjavne horšie (prísnejšie) podmienky, za ktorých môže veriteľ pristúpiť k zosplateniu úveru, pričom tieto nereflektujú ani na podmienky predčasnej splatnosti spotrebiteľských úverov upravené v § 53 ods. 9 OZ v čase poskytnutia daného úveru.

37. Odvolací súd považuje za vecne správne aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o neprijateľnosti a tým aj neplatnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere, v obchodných podmienkach pre úver – pôžička na bývanie, účinných od 01.08.2011, v článku 9 – Predčasné splatenie úveru a ukončenie ZoÚ, bod 9.4., v znení: „Všetky výdavky Banky spojené s vymáhaním pohľadávky znáša Dlžník, pričom Dlžník zároveň súhlasí, že Banka je oprávnená postúpiť tretej osobe svoje pohľadávky a preniesť na ňu svoje záväzky zo ZoÚ.“ Zmluvná podmienka, podľa ktorej má spotrebiteľ automaticky znášať „všetky“ náklady veriteľa spojené s vymáhaním jeho pohľadávky, núti spotrebiteľa vopred uznať akékoľvek takéto nároky veriteľa a prezumuje právo veriteľa na ich úhradu bez ohľadu na ich opodstatnenosť. Navyše takto formulovaná zmluvná podmienka nie je ani dostatočne určitá, pretože zakotvuje povinnosť žalobcov 1/

a 2/ platiť náklady bez toho, aby boli akokoľvek špecifikované a žalobcovia disponovali aspoň základnou informáciou o tom, k hradeniu akých nákladov sa vopred zaväzujú, keďže nie je zrejmý druh ani výška týchto nákladov. Okrem toho možno súhlasiť s argumentáciou súdu prvej inštancie, že citovaná zmluvná podmienka umožňuje preniesť veriteľovi na tretiu osobu všetky svoje záväzky zo zmluvy o úvere, keď individuálny súhlas vyžadovaný § 531 ods. 1 OZ nahrádza blanco súhlasom spotrebiteľa s prevzatím záväzku vopred neznámou treťou osobou. Takáto zmluvná podmienka spôsobuje za týchto okolností hrubú nerovnováhu vo vzájomných povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, preto je neprijateľná (por. rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1CoCsp/16/2023 zo 17.10.2023).

38. Vo vzťahu k zmluvnej podmienke v zmluve o úvere, v Sadzobníku poplatkov – účinného od 16.05.2011, a to v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, v znení: „Zasielanie upomienok: 6. 1. upomienka po omeškaní splátky 9,96 € 7. 2. upomienka po omeškaní splátky 24,90 €.“ odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že ich výška prevyšuje náklady na ich vyhotovenie a zaslanie a že svojou povahou ide o skryté sankcie predstavujúce zmluvnú pokutu, ktorá podľa odvolacieho súdu predstavuje neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Takéto poplatky majú jednoznačne sankčný charakter, nie je za ne ani poskytované protiplnenie, čo treba považovať za neprijateľné (tzv. teória skutočného plnenia). V tomto smere je irelevantné, či žalovaný vystavil, alebo nevystavil žalovanej upomienky, a či za ne účtoval v zmluve o úvere uvedené poplatky; relevantné pre súdne rozhodnutie je to, že takéto podmienky vo formulárovej, žalovaným pripravenej zmluve zakotvené boli. Je neprijateľné, aby spotrebiteľ znášal akékoľvek výdavky dodávateľa, ktoré mu môžu vzniknúť s vymáhaním pohľadávky, ktoré si v zmluve vopred sám určil pevnou sumou, jedná o zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom poplatok umožňuje získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech nad rámec skutočných a účelných výdavkov. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si dodatočne splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní (por. rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9C/137/2016 z 03.10.2016, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15CoCsp/23/2020 z 11.02.2021, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 22CoCsp/18/2021 z 29.06.2021, či rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 18CoCsp/36/2020 z 28.09.2021).

39. Odvolací súd však nepovažuje za vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým bolo o žalobnom nároku na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmluve o úvere, v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.6), v znení: „Právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia OP, VOP a príslušnými ustanoveniami zákona č. 513/1991 Z.z. Obchodného zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoSÚ).“ výrokom I. napadnutého rozsudku rozhodnuté o neplatnosti tejto zmluvnej podmienky z dôvodu priameho rozporu s § 52 ods. 2 OZ v spojení s § 39 OZ bez súčasného určenia, že svojou povahou ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ohľadne tejto časti napadnutého rozsudku sa odvolaciemu súdu javí, že súd prvej inštancie bol pri svojom rozhodovaní vedený nesprávnym použitím právnej úvahy uvedenej v bode 10. odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/1280/2015 citujúc názor vyplývajúci z právnej vedy (Jaroslav Krajčo, Spotrebiteľská zmluva v aplikačnej praxi SR a EÚ, Eurounion, 2011 str. 133), podľa ktorého „ak má súd v priebehu konania preukázané, že sú naplnené predpoklady pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu, má povinnosť prihliadnuť na túto skutočnosť z úradnej povinnosti a ďalšími otázkami, napríklad neprijateľnými podmienkami sa nemusí vôbec zaoberať“. V okolnostiach prípadu je však podstatné, že žalobcovia sa žalobou domáhali určenia neprijateľnosti vyššie citovanej zmluvnej podmienky, ktorej procesná prípustnosť vyplýva z § 137 písm. d) CSP v spojení s § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z., nie jej neplatnosti pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ. V takom prípade by bol totiž súd povinný ex offio skúmať jej procesnú prípustnosť obmedzenú práve § 137 písm. d) CSP. Odvolací súd tiež poukazuje na znenie § 216 ods. 1 CSP, podľa ktorého je súd viazaný žalobným návrhom žalobcu a prekročiť žalobný návrh a prisúdiť viac než čoho sa strany domáhajú môže len vtedy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahov medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Súd prvej inštancie preto vo výroku I. napadnutého rozsudku nesprávne rozhodol, keď nerozhodol o neprijateľnosti citovanej zmluvy podmienky, ale len o jej neplatnosti. Z citovaného zmluvného dojednania považuje odvolací súd za zrejmé, že jeho cieľom bolo, aby boli všetky právne vzťahy medzi žalobcami a žalovaným prioritne podriadené Obchodnému zákonníku. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na novelu OZ účinnú od 01.04.2015, ktorá doplnila ust. § 52 ods. 2 OZ o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá

prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento právny názor bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo/14/2014 z 21.04.2015, ako aj rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8MCdo/13/2014 z 28.05.2015. Podľa ust. § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V § 54 ods. 1 OZ je obsiahnuté všeobecné pravidlo, podľa ktorého v prípade uzatvárania spotrebiteľských zmlúv treba dodržiavať právnu úpravu k nim zavedenú. Toto pravidlo má pôsobiť aj preventívne, teda slúži na vyjadrenie toho, v akom zmysle má dodávateľ pripravovať podmienky spotrebiteľskej zmluvy, pričom týchto zákonom ustanovených podmienok sa spotrebiteľ nemôže vopred vzdať. Podmienky spotrebiteľských zmlúv upravené v zákone sú vo vzťahu k spotrebiteľovi kogentné, keďže nepripúšťajú odchýlnu úpravu, ktorou by sa zhoršilo postavenie spotrebiteľa. Dojednanie použitia ustanovení Obchodného zákonníka na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, za situácie že v zmysle § 52 ods. 2 OZ sa na tieto právne vzťahy musia vždy prednostne použiť ustanovenia OZ, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Vo vzťahu k tejto zmluvnej podmienke tiež odvolací súd poukazuje na to, že zmluvná podmienka rovnakého znenia, resp. obdobné zmluvné podmienky boli opakovane vyhlásené za neprijateľné (pozri napr. rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 18Csp/32/2017-260 z 22.10.2020 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8CoCsp/3/2022 z 22.03.2022, rozsudok Okresného súdu Svidník č.k. 1Csp/11/2021 zo 17.01.2022, rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 7Csp/73/2021 z 22.02.2023, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12CoCsp/2/2024 z 23.05.2024, či Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/148/2018 z 30.04.2019, vo vzťahu ku ktorému bolo dovolanie žalovanej zamietnuté rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/91/2020 z 27.04.2022, či rozhodnutia označené žalobcami vo vyjadrení z 28.11.2023 - rozsudok Okresného súdu Svidník, sp. zn. 7C/15/2012 z 26.06.2014, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20Co/268/2014, z 19.11.2015; rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 20Csp/171/2019, zo 17.08.2020, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7CoCsp/55/2020, z 24.06.2021; rozsudok Okresného súdu Svidník, sp. zn. 4Csp/39/2019, z 03.03.2020, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 18CoCsp/36/2020, z 28.09.2021; rozsudok Okresného súdu Bardejov, sp. zn. 6Csp/6/2022, z 08.07.2022, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2CoCsp/39/2022, z 23.11.2022; rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 8Csp/4/2022, z 19.05.2022, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3CoCsp/35/2022, zo 06.12.2022; rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 32Csp/136/2019, z 31.03.2021, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 5CoCsp/22/2021, z 20.01.2022.).

40. Napokon pokiaľ ide o zmluvnú podmienku v zmluve o úvere, v Sadzobníku poplatkov – účinného od 16.05.2011, a to v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, v znení: „1. Poskytnutie úveru na účet v Poštovej banke a.s. 2% zo sumy úveru 2. Poskytnutie úveru na účet v inej banke ako Poštová banka a.s. 4% zo sumy úveru 3. Správa a vedenie úverového účtu 1,66 € mesačne.“ z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva odklon súdu prvej inštancie od aktuálnej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR vyplývajúcej z rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/292/2021 a sp. zn. 1Cdo/91/2020 uvedených súdom prvej inštancie v napadnutom rozsudku (a obdobne aj od právnych záverov uvedených v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/294/2019 z 28.02.2022). Právna istota je stav, v ktorom môže každý legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav v ktorom môže každý legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo (čl. 2 Základných princípov CSP). Ak sa spor na základe prihladenia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu (čl. 3 Základných princípov CSP). Uvedený odklon odôvodnil citáciami z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ č. C-621/17, č. C-24/19 a č. C-84/19 a stručne v bodoch 16.3 a 16.4. odôvodnenia napadnutého rozsudku, založiac ho na názore o nedostatočnej zrozumiteľnosti citovanej zmluvnej podmienky z dôvodu, že právny zástupca žalobcu (správne žalovaného – poznámka odvolacieho súdu), v konaní neuviedol a nepreukázal, aké služby za uvedené poplatky spotrebiteľ dostal. Odvolací súd však bez ďalšieho prieskumu a doplnenia (podrobného rozvedenia) dôvodov nezrozumiteľnosti posudzovanej zmluvnej podmienky nepovažuje odôvodnenie tohto odklonu za dostatočné, z dôvodu ktorého sa v danom štádiu konania s právnymi závermi súdu prvej inštancie nebolo možné v tejto časti v úplnosti stotožniť. Odvolací súd priebežne reflektuje na rozhodovaciu činnosť Súdneho dvora EÚ aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vrátane akýchkoľvek rozporov medzi nimi a v tomto smere akcentuje, že

v súvislosti s konaním vedeným pred odvolacím súdom pod sp. zn. 20CoCsp/3/2024 boli Súdnemu dvoru Európskej únie predložené aj nasledovné prejudiciálne otázky: «1. Či právo Únie bráni takej judikatúre, akou je rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2022, sp.zn. 7Cdo 294/2019, podľa ktorého je požiadavka jasnosti a zrozumiteľnosti obsahu služby, za ktorú má spotrebiteľ zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru splnená tým, že „z označenia sporného poplatku vyplýva, že ide o poplatok za poskytnutie úveru, t.j. za úkony na strane veriteľa, ktoré sú nevyhnutné pre uzavretie zmluvy, a ktoré sú jeho internou záležitosťou a súčasťou jeho nákladov, teda za úkony veriteľa súvisiace s poskytnutím úveru ako vypracovanie zmluvy a jej uzavretie a pod.“ a tiež tým, že výška poplatku bola presne určená? 2. Má relevanciu na účely posúdenia neprijateľnosti spracovateľského poplatku rozsah výdavkov veriteľa za službu spojenú s takýmto poplatkom a preto má zmluva označovať obsah takejto služby alebo poplatok predstavuje len odmenu, pri ktorej veriteľ nemusí vychádzať z výdavkov na poskytnutie služby spojenej s takýmto poplatkom? 3. Ak spracovateľský poplatok má odrážať výdavky veriteľa na službu spojenú s takýmto poplatkom, má na účely článku 6 ods. 1 smernice 93/13 relevanciu faktor, ak veriteľ v takomto poplatku presúva na spotrebiteľa všetky výdavky, ktoré veriteľ má na poskytnutie služby spojenej s takýmto poplatkom a keď obsah služby je v záujme obidvoch strán zmluvy?»» Odvolací súd nadväzne poznamenáva, že konanie o uvedených prejudiciálnych otázkach je pred Súdnym dvorom Európskej únie vedené pod č. C-280/24 a doposiaľ nie je skončené. Vo svetle uvedeného sa tak javí rozhodnutie súdu prvej inštancie v otázke určenia neprijateľnosti vyššie citovanej zmluvnej podmienky aj ako predčasné, keď možno dôvodne predpokladať, že výsledok vyššie označeného konania vedeného pred Súdnym dvorom Európskej únie môže zásadne ovplyvniť prípadnú obhájiteľnosť tohto odklonu súdu prvej inštancie od označených rozhodnutí Najvyššieho súdu SR.

41. Vychádzajúc z uvedených úvah odvolací súd žalovaným napadnutý rozsudok postupom podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil s výnimkou rozhodnutia týkajúceho sa zmluvnej podmienky uvedenej v Zmluve o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX, z 26.08.2011, v časti 4. Zmluva o úvere, podmienky úveru a záverečné ustanovenia, bod (4.6), vo vzťahu ku ktorej postupom podľa § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že označenú zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú a tým neplatnú a s výnimkou rozhodnutia týkajúceho sa zmluvnej podmienky v Zmluve o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX z 26.08.2011 uvedenej v Sadzobníku poplatkov – účinného od 16.05.2011, v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, pod bodmi 1. až 3., v časti ktorej rozhodnutie súdu prvej inštancie postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vrátil mu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na čiastočné zrušenie napadnutého rozsudku (aj keď len v minoritnej časti), bolo potrebné napadnutý rozsudok podľa § 396 ods. 3 CSP zrušiť aj v súvisiacom výroku III. o trovách konania a aj v tejto časti vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

42. Úlohou súdu prvej inštancie bude po vrátení veci opätovne posúdiť, či zmluvná podmienka v Zmluve o úvere - pôžička na bývanie č. XXXXXXXXXXXX z 26.08.2011 uvedená v Sadzobníku poplatkov – účinného od 16.05.2011, v časti Úvery pre obyvateľstvo, Pôžička na bývanie, pod bodmi 1. až 3. je neprijateľnou zmluvnou podmienkou vychádzajúc z obsahu § 53 OZ v kontexte s obsahom a cieľmi Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a zohľadňujúc relevantnú súdnu prax najvyšších súdnych autorít vrátane výsledkov rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EU k nim a obzvlášť, v prípade odklonu od takejto vyššou súdnou autoritou ustálenej rozhodovacej praxe, takýto odklon dôsledne a presvedčivo odôvodniť, tak aby rozhodnutie nepôsobilo nepreskúmateľne a bolo dostatočne obhájiteľné; eventuálne s ohľadom na začatie vyššie špecifikovaného konania pred Súdnym dvorom Európskej únie vedeného pod č. C-280/24 v záujme súladu svojho rozhodnutia s princípmi právnej istoty aj zväziť prípadnú vhodnosť postupu podľa § 164 CSP. K relevantnej argumentácii žalobcov 1/ a 2/ ako aj žalovaného, produkovaného vo vzťahu k zmluvnej podmienke, ohľadne ktorej došlo k čiastočnému zrušeniu napadnutého rozhodnutia už v konaní pred súdom prvej inštancie je zároveň potrebné poskytnúť logicky nerozpornú právnu odpoveď. Až potom, ako bude konanie v naznačenom smere doplnené, môže súd prvej inštancie v prípade zotrvania žalobcov 1/ a 2/ na tejto časti návrhu v zrušenej časti vo veci opätovne rozhodnúť.

43. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie znova rozhodne tiež o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP), berúc v úvahu tu vyslovený názor odvolacieho súdu.

44. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).